

Testplan for elever på Østbirk skole 2018/19, PIXI

Opdateret d. aug. 2018

Kl.		0.-9. årg
0. kl.	sep	Sprog vurdering
	dec	Bogstavprøve 1
	maj	Ordblinderisikotest
1. kl.	nov	Ordlæseprøve 1 Staveprøve 1
	jan	Ordblinderisikotest
	marts	Ordlæseprøve 1 Bogstavprøve 2 Staveprøve 1
	maj	Ordblinderisikotest
2.	nov	Den nationale test 2. kl. F1 ST2 Sætningslæseprøve 1
	apr	Den nationale test 2. kl. OBL. ST2 Sætningslæseprøve 1
	juni	DVO
3.	nov	Den nationale test 2. kl. F2 Staveprøve 3 Sætningslæseprøve 2
	apr	Staveprøve 3 Sætningslæseprøve 2
	maj	DVO + individuel deltest
4.	nov	Den nationale test 4. kl. F1 Staveprøve 4
	apr	Den nationale test 4. kl. OBL. Staveprøve 4 Ordblindetest
5.	nov	Den nationale test 4. kl. F2 Staveprøve 5
	apr	Staveprøve 5 ST 5

6.	nov	Den nationale test 4. kl. F1 Staveprøve 6
	apr	Den nationale test 6. kl. OBL. Staveprøve 6
7.	nov	Den nationale test 6. kl. F2 Staveprøve 7
	apr	Staveprøve 7
8.	nov	Den nationale test 8. kl. F1 Staveprøve 8
	apr	Den nationale test 8. kl. OBL. Staveprøve 8
9.	nov	Den nationale test 8. kl. F2 Staveprøve 9
	apr	Staveprøve 9

Generelt

Det er klassens dansklærer, der bestiller, afvikler, retter og evaluerer testene samt planlægger det videre forløb ud fra resultaterne. Analyse af data foregår dels i årgangsPLF, dels i fagPLF. Der afvikles læsesamtaler 2 gange årligt, hvor analyser, evaluering og handleplaner drøftes.

Testplanen skal følges og skal suppleres med øvrig data fx LIX, hastighed, Lundberg, elevtekster, Clios prøver, elevoplæsning o.l.

Test- og evalueringsplan for dansk på Østbirk Skole 2018/19

Generelt gælder det i forhold til alle prøver og test, at de elever som opnår et opmærksomhedskrævende resultat skal afdækkes yderligere med individuelle test, og deres fortsatte udvikling skal følges løbende. Materialet til yderligere afdækning vælges i forhold til de udfordringer, som den enkelte elev har. Elever i skriftsproglige vanskeligheder følges tæt ved hjælp af handleplan, individuelle test, indsatser m.m. Det er dansklæreren, der har ansvaret for, at afdækningen finder sted/iværksættes.

Testene skal primært bruges formativt, dvs. til feedback og feedforward for elever og lærere, herunder tilrettelæggelse af differentieret undervisning med udgangspunkt i nærmeste udviklingszone og næste læringsskridt. I tillæg til de standardiserede test skal der jævnligt evalueres vha. af selvmonitorering, elevprodukter, daglige observationer, målstyret feedback og fx lydoptagelser af elevens oplæsning, fortælling, ordmobilisering o.l. Testene skal endvidere give et statusbillede af klassens niveau.

Tidlig identifikation af skriftsprogsvanskeligheder

0. kl.: Sprog vurdering gruppeprøve + evt. individuel prøve, Ordblinderisikotest (3 dele) ([Vejledning](#))

1. kl.: Ordblinderisikotest (3 dele) ([Vejledning](#))

2. kl.: DVO

3. kl.: DVO og Individuel DVO

4. kl.: Ordblindetesten

Tiltag

Der samarbejdes fra 0. kl.-9. kl. med forældrene, der skal inddrages og informeres vedr. indsatser i hjemmet og skolen

0.-2- kl.

Opstart af individuel handleplan efter sprogvurdering (Udarbejdes af elevens dansklærer evt. i samarbejde med læsevejleder)

Særlig tilrettelagt undervisning (Ressourcecenter giver korte, intensive forløb)

Introduktion til og træning i brug af kvalificerende LST iværksættes (Del af den almindelige holddeling på årgangene)

3. kl.-4. kl.

VAKS (Del af den almindelige holddeling på årgangene samt evt. forløb ved ressourcecenter)

Kurser i LST (Del af holddeling på årgangen)

Evt. supplerende læse-, stave og LST-træning som del af holddelingen

5.-9. kl.

Ordblindeworkshops med opdatering af LST og redskaber (Afvikles af ressourcecenter)

Kurser i LST (Del af holddeling på årgangen)

Evt. supplerende læse-, stave og LST-træning som del af holddelingen og evt. optagelse på FineReaders

De ordblinde følger den almindelige testplan, men der vil ofte være brug for to test:

1. Alderssvarende test tages med de almindelige daglige hjælpemidler fx oplæsning, stavehjælp og ordbog. Testresultater fortæller hvilke færdigheder eleven har i at bruge IT-kompenserende redskaber til at begå sig i det daglige. Resultaterne kan bruges i indsatser vedr. strategier for brug af IT, strukturering af arbejde, stavehjælp/jokertegn o.l.
2. Niveausvarende test tages uden hjælpemidler (ud over den hjælp der almindeligvis vil gives i testen fx oplæsning af staveord på Grammatip). Testresultater viser elevens egentlige faglige niveau og data kan bruges til målretning af undervisning udfordringer af faglig karakter fx staveregler, læsestrategier o.l.

Årgange

Oversigt

Årgang	Skoleår												
	15/16	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24	24/25	25/26	26/27	27/28
2000	9. kl.												
2001	8. kl.	9. kl.											
2002	7. kl.	8. kl.	9. kl.										
2003	6. kl.	7. kl.	8. kl.	9. kl.									
2004	5. kl.	6. kl.	7. kl.	8. kl.	9. kl.								
2005	4. kl.	5. kl.	6. kl.	7. kl.	8. kl.	9. kl.							
2006	3. kl.	4. kl.	5. kl.	6. kl.	7. kl.	8. kl.	9. kl.						
2007	2. kl.	3. kl.	4. kl.	5. kl.	6. kl.	7. kl.	8. kl.	9. kl.					
2008	1. kl.	2. kl.	3. kl.	4. kl.	5. kl.	6. kl.	7. kl.	8. kl.	9. kl.				
2009	0. kl.	1. kl.	2. kl.	3. kl.	4. kl.	5. kl.	6. kl.	7. kl.	8. kl.	9. kl.			
2010		0. kl.	1. kl.	2. kl.	3. kl.	4. kl.	5. kl.	6. kl.	7. kl.	8. kl.	9. kl.		
2011			0. kl.	1. kl.	2. kl.	3. kl.	4. kl.	5. kl.	6. kl.	7. kl.	8. kl.	9. kl.	
2012				0. kl.	1. kl.	2. kl.	3. kl.	4. kl.	5. kl.	6. kl.	7. kl.	8. kl.	9. kl.
2013					0. kl.	1. kl.	2. kl.	3. kl.	4. kl.	5. kl.	6. kl.	7. kl.	8. kl.

Evalueringsplan for Østbirk Skole, synoptisk

NB! Hertil kommer den løbende evaluering i form af elevprodukter, selvmonitorering m.m. samt daglig målstyring og feedback. Se uddybende skemaer for årgangene s. 5ff

[illegible]

Test i dansk skoleåret 2018/2019

Alle længerevarende tiltag fx læse- og stavekurser beskrives af faglærerne/Dansk-PLF i minuddannelse.dk, så vi med tiden får en base med kurser, der kan plukkes fra.

Vær opmærksom på at dataindsamling omkring skriveudvikling og læsehastighed ikke er fastsat som del af testsystem. Årgangene skal arbejde med dette løbende, og når det passer ind i undervisningen.

- Skrivningen foregår løbende og data indsamles fx via afleveringer i minuddannelse.dk, elevbøger, opdagende skrivning.
- Øgning af læsehastighed vil ofte være et læringsmål efter de øvrige test og fx før efter et læsekursus. I 5.-9. kl. har vi FrontRead til træningen. For 2.-9. kl. er der forløb på *Clio*, der giver strukturerede forløb til træning af hastighed. På *Frilæsning.dk* ligger tekster med forskellig lix til træning og måling af hastighed. Derudover er der kopiark i *Flydende læsning* og *Læsemåleren* med klassestandardtekster til hastighedsmåling.

Vær obs på at krav til LUS er ændret for 0. kl. - der forventes LUS 6/begyndende læsning af lydrette og lydrigtige ord

LET – Lix – LUS Læsehastighed og Læsemængde

LET > 16; Brug lix

Lix < 11; Brug LET

Klassetrin	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
LET		10 - 15	15 - 20							
Lix		5 - 10	10 - 15	15 - 20	20 - 25	25 - 30	30 - 35	35 - 40	40 - 50	50 - 60
LUS	1 - 3	4 - 9	10 - 12	13 - 15	15 - 16	17	17 – 18a	18a – 18b	18b – 18c	18c - 19

Læsehastighed:
Fælles mål 2009

Teksttype	Efter 2. kl.	Efter 4. kl.	Efter 6. kl.	Efter 9. kl.
Kunne læse let børnelitteratur for aldersgruppen	100 ord pr. minut	150 ord pr. minut	200 ord pr. minut	250 ord pr. minut
Kunne læse udfordrende tekster for aldersgruppen	60 ord pr. minut	100 ord pr. minut	140 ord pr. minut	170 ord pr. minut

Læsehastighed for:

2. klasse:	80 ord/min	På vej mod flydende læsning	(LUS 13)
3. klasse:	100 ord/min	Stillelæser	(LUS 15)
4. klasse:	120 ord/min	Instruktionslæser	(LUS 16)
5. klasse:	150 ord/min	Flydende læsning	(LUS 17) Kan læse tv-undertekster
7 – 8. klasse:	250 ord/min	Ubesværet læsning	(LUS 18)
Maksimal læsehastighed	800 ord/min		

Læsemængde:

1. klasse:	Enkle letlæsningsbøger - 1 pr. dag
2. klasse:	Letlæsningsbøger 2-3 om ugen
3. - 5. klasse:	3-4 bøger om måneden
6. - 9. klasse:	Mindst 1 bog om måneden

NB

For at blive en god læser på mellemtrinnet skal man være igennem en læsemængde, der svarer til 1500 - 1700 normalsider.

0. årgang			
Test	Tid	Opgavefordeling	Tiltag og proces
Lundbergs Læse- og Skriveudvikling	Løbende	Faglærerne afvikler den løbende evaluering. Der benyttes både evalueringsark for læse- og skriveudvikling. Skemaerne ligger på Intra. Skal udskrives i A3	Daglig differentiering, målstyring og holddeling
Ministeriets sprogvurdering	uge 39-40	Børnehaveklasselederne aktiverer, afvikler og følger op på resultaterne af testene - både gruppetesten og de individuelle opfølgende test. Prøven er elektronisk og selvrettende. Prøverne aktiveres på results.dk Resultaterne kan ses på results.dk	Afdækkende test med de individuelle prøver samt gentestning for børn, der i gruppetesten placeres i kategorierne fokuseret og særlig indsats samt elever i generel indsats med lav lydlig kompetence. Der oprettes en individuel handleplan for børnene i de nævnte kategorier.

	... eller senest 6-8 uger efter skolestart	Kontoret sender links til forældrene vedr. deres andel af prøven. Børnehaveklasselederne informerer forældrene og læsevejleder om resultatet. Ved særlig indsats evt. kontakt til PPR	Fag-PLF Løbende og overordnet analyse af resultater fra testene. Identifikation af udfordringer og planlægning af fælles indsatser. Der samarbejdes om understøttende forløb med rim, bogstaver m.m. til elever i indsatsgrupperne fokuseret og særlig indsats samt elever i generel indsats med lav lydlig kompetence. Afvikles som del af holddelingen i indskolingen evt. med støtte fra ressource lærer. Søg inspiration i vejledningsmaterialerne til testene, Læsestrategens materialer samt materialerne Knæk koden, Det gode skrive- og læseforløb, Ordet rundt og Snakkepakker. Faglærere på årgangen Udarbejdelse af individuelle handleplaner på baggrund af sprogvurdering. Læsesamtale med vejleder og ressourcekoordinator, hvor resultater fra sprogvurderingen og øvrige test gennemgås. De individuelle handleplaner samt handleplanen for årgangen præsenteres og drøftes.
Bogstavprøve 1	okt-dec	Faglærerne afvikler og retter testen.	Daglig differentiering, målstyring og holddeling. Mulighed for individuelle materialer (Læsestrategen) tilpasset den enkeltes udviklingsniveau.
Ordblinderisikotest	April-juni	Børnehaveklasselederen afvikler og analyserer de individuelle test i del 1 og 2. Alle børn testes i slutningen af 0. kl. Læsevejlederen tester i den del af ordblinderisikotesten, der omhandler dynamisk afkodning. Børnehaveklasselederen giver besked om, hvilke børn der skal testes ud fra resultat i deltest 1 og 2	Inddrages i læsesamtaler/samtaler mellem faglærer og ressourcecenter med henblik på særlig tilrettelagte indsatser. Danner grundlag for den supplerende undervisning og holddelinger.

1. årgang			
Test	Tid	Opgavefordeling	Tiltag
Lundberg Læseudvikling Skriveudvikling	Løbende	Faglærerne afvikler den løbende evaluering. Der benyttes både evalueringsark for læse- og skriveudvikling. Skemaerne ligger i læsevejledermappen på Intra. Skal udskrives i A3	Daglig differentiering, målstyring og holddeling
Ordlæseprøve 1	Efterår uge 43-45 Forår uge 13-16	Faglærere tildeler, afvikler og følger op på testen. Testen er elektronisk og selvrettende. Testen ligger elektronisk og tildeles via Skoleportalen på.hogrefe.dk	Daglig differentiering, målstyring og holddeling.

		Eleven logger ind med uni-login på skole.hogrefe.dk og vælger herefter den pågældende test.	Mulighed for individuelle materialer (Læsestrategen) tilpasset den enkeltes udviklingsniveau. Fag-PLF Overordnet analyse af resultater fra testene. Identifikation af udfordringer og planlægning af fælles indsatser. Søg inspiration i vejledningsmaterialerne til testene, Læsestrategens materialer samt materialerne Knæk koden, Det gode skrive- og læseforløb, Ordet rundt samt Snakkepakker. Faglærere på årgangen Udarbejdelse af handleplan på baggrund af test samt selvvalgte kvalitative data (efterår). Brug handleplansskabelonen i årgangsmapperne. Læsesamtale med læsevejleder og ressourcekoordinator, hvor resultater fra test og andet selvvalgt data gennemgås. Handleplanen præsenteres og drøftes.
Bogstavprøve 2	Efterår uge 43-45 Forår uge 13-16	Faglærere afvikler og retter testen. Bogstavprøven laves i papirudgaven. Resultaterne skrives ind på Hogrefes skoleportal.	
Staveprøve 1	Efterår uge 43-45 Forår uge 13-16	Faglærere tildeler, afvikler og følger op på testen. Testen er elektronisk og selvrettende. Testen ligger elektronisk og tildeles via Skoleportalen på.hogrefe.dk Eleven logger ind med uni-login på skole.hogrefe.dk og vælger herefter den pågældende test.	
Ordblinderisikotest		Dansklærerne afvikler og analyserere de individuelle test. Alle børn testes i midten og slutningen af 1. kl. Læsevejleder tester i del 3	

2. årgang			
Test	Tid	Opgavefordeling	Tiltag
Lundberg Læseudvikling Skriveudvikling	Løbende	Faglærerne afvikler den løbende evaluering. Der benyttes både evalueringsark for læse- og skriveudvikling. Skemaerne ligger i læsevejledermappen på Intra. Skal udskrives i A3	Daglig differentiering, målstyring og holddeling

National test F1 2. kl.	Efterår uge 43-45	Faglærerne tilmelder og afvikler testen samt udsender info og resultater ud til forældrene. Vi bruger de kriteriebaserede resultater.	Med udgangspunkt i resultaterne iværksætter dansk-PLF tiltag, der følger op på disse fx holddelte læsekurser med fokus på tekstforståelse, afkodning, sprogforståelse og ordkendskab.
National test Obl. 2. kl.	Forår uge 13-16		
ST2	Efterår uge 43-45 Forår uge 13-16	Faglærerne afvikler og retter testen.	Data drøftes på PLF og danner grundlag for det videre forløb. I perioden mellem testene iværksætter faglærerneet forløb ud fra resultaterne. Der kan søges inspiration særligt i lærervejledningen til testen og Læsestrategens materialer samt danskfaget.dk og Grammatip
Sætningslæseprøve 1	Efterår uge 43-45 Forår uge 13-16	Faglærere tildeler, afvikler og følger op på testen. Testen er elektronisk og selvvrettende. Testen ligger elektronisk og tildeles via Skoleportalen på.hogrefe.dk Eleven logger ind med uni-login på skole.hogrefe.dk og vælger herefter den pågældende test.	Data drøftes i PLF og danner grundlag for differentiering i den daglige undervisning samt grundlag for undervisningen i læsebåndet i Elementær sætningslæsning
DVO-screening	Juni	Ressouceperson afvikler DVO-screening	Danner grundlag for iværksættelse af ressourceforløb fx VAKS, personlig PC m.m.

3. årgang			
Test	Tid	Opgavefordeling	Tiltag
Lundberg Læseudvikling	Løbende	Faglærerne afvikler den løbende evaluering. Der benyttes både evalueringsark for læse- og skriveudvikling.	Daglig differentiering, målstyring og holddeling

Skriveudvikling		Skemaerne ligger i læsevejledermappen på Intra. Skal udskrives i A3	
Nat. test F2 2. kl.	Efterår uge 46-48	Faglærerne tilmelder og afvikler testen samt udsender info og resultater ud til forældrene. Vi bruger de kriteriebaserede resultater.	Med udgangspunkt i resultaterne iværksætter dansk-PLF tiltag, der følger op på disse fx holddelte læsekurser med fokus på tekstforståelse, afkodning, sprogforståelse og ordkendskab.
Sætningslæseprøve 2	Efterår uge 43-45 Forår uge 13-16	Faglærere tildeler, afvikler og følger op på testen. Testen er elektronisk og selvrettende. Testen ligger elektronisk og tildeles via Skoleportalen på.hogrefe.dk Eleven logger ind med uni-login på skole.hogrefe.dk og vælger herefter den pågældende test.	Data drøftes i PLF og danner grundlag for differentiering i den daglige undervisning samt grundlag for undervisningen i læsebåndet i Udbygget sætningslæsning
Staveprøve 3	Efterår uge 43-45 Forår uge 13-16	Faglærerne afvikler staveprøven. Eleverne skal tildeles Staveprøven via Grammatip. Prøven er elektronisk og selvrettende.	I perioden mellem testene iværksætter faglærerne et forløb ud fra resultaterne - her kan tages udgangspunkt i Grammatips differentierede opgaver samt materialet “Når bogstaver mødes”.

4. årgang			
Test	Tid	Opgavefordeling	Tiltag
Lundberg Læseudvikling	Løbende	Evalueringen afsluttes i 3.-4. kl. Faglærerne afvikler den løbende evaluering.Der benyttes både evalueringsark for læse- og skriveudvikling.	Daglig differentiering, målstyring og holddeling

Skriveudvikling		Skemaerne ligger i læsevejledermappen på Intra. Skal udskrives i A3	
National test F1 4. kl.	Efterår uge 43-45	Faglærerne tilmelder og afvikler testen samt udsender info og resultater ud til forældrene. Vi bruger de kriteriebaserede resultater.	Med udgangspunkt i resultaterne iværksætter dansk-PLF tiltag, der følger op på disse fx holddelte læsekurser med fokus på tekstforståelse, afkodning, sprogforståelse og ordkendskab.
National test Obl. 4. kl.	Forår uge 13-16		
Staveprøve 4	Efterår uge 43-45 Forår uge 13-16	Faglærerne afvikler staveprøven. Eleverne skal tildeles Staveprøven via Grammatip. Prøven er elektronisk og selvrettende.	I perioden mellem testene iværksætter faglærerne et forløb ud fra resultaterne - her kan tages udgangspunkt i Grammatips differentierede opgaver samt materialet “Når bogstaver mødes”.

5. årgang			
Test	Tid	Opgavefordeling	Tiltag
National test F2 4. kl.	Efterår uge 46-48	Faglærerne tilmelder og afvikler testen samt udsender info og resultater ud til forældrene. Vi bruger de kriteriebaserede resultater.	Med udgangspunkt i resultaterne iværksætter dansk-PLF tiltag, der følger op på disse fx holddelte læsekurser med fokus på tekstforståelse, afkodning, sprogforståelse og ordkendskab.
Staveprøve 5	Efterår uge 43-45 Forår uge 13-16	Faglærerne afvikler staveprøven. Eleverne skal tildeles Staveprøven via Grammatip. Prøven er elektronisk og selvrettende.	I perioden mellem testene iværksætter faglærerne et forløb ud fra resultaterne - her kan tages udgangspunkt i Grammatips differentierede opgaver samt materialet “Når bogstaver mødes”.
ST5	Forår uge 13-16		

6. årgang			
Test	Tid	Opgavefordeling	Tiltag

National test F1 6. kl.	Efterår uge 43-45	Faglærerne tilmelder og afvikler testen samt udsender info og resultater ud til forældrene. Vi bruger de kriteriebaserede resultater.	Med udgangspunkt i resultaterne iværksætter dansk-PLF tiltag, der følger op på disse fx holddelte læsekurser med fokus på tekstforståelse, afkodning, sprogforståelse og ordkendskab.
National test Obl. 6. kl.	Forår uge 13-16		
Staveprøve 6	Efterår uge 43-45 Forår uge 13-16	Faglærerne afvikler staveprøven. Eleverne skal tildeles Staveprøven via Grammatip. Prøven er elektronisk og selvrettende.	I perioden mellem testene iværksætter faglærerneet forløb ud fra resultaterne - her kan tages udgangspunkt i Grammatips differentierede opgaver samt materialet “Når bogstaver mødes”.

7. årgang			
Test	Tid	Opgavefordeling	Tiltag
Nat. test F2 6. kl.	Efterår uge 46-48	Faglærerne tilmelder og afvikler testen samt udsender info og resultater ud til forældrene. Vi bruger de kriteriebaserede resultater.	Med udgangspunkt i resultaterne iværksætter dansk-PLF tiltag, der følger op på disse fx holddelte læsekurser med fokus på tekstforståelse, afkodning, sprogforståelse og ordkendskab.
Staveprøve 7	Efterår uge 43-45 Forår uge 13-16	Faglærerne afvikler staveprøven. Eleverne skal tildeles Staveprøven via Grammatip. Prøven er elektronisk og selvrettende.	I perioden mellem testene iværksætter faglærerneet forløb ud fra resultaterne
Retskrivnings- og læseprøver	Løbende	Faglærerne afvikler prøverne løbende og analyserer data til brug for holddelingsindsatser og daglig uv.	Mulighed for co-teaching i holddelingsperioder med særligt fokus på elever i udfordring

8. årgang			
Test	Tid	Opgavefordeling	Tiltag

National test F1 8. kl. National test Obl. 8. kl.	Efterår uge 43-45 Forår uge 13-16	Faglærerne tilmelder og afvikler testen samt udsender info og resultater ud til forældrene. Vi bruger de kriteriebaserede resultater.	Med udgangspunkt i resultaterne iværksætter dansk-PLF tiltag, der følger op på disse fx holddelte læsekurser med fokus på tekstforståelse, afkodning, sprogforståelse og ordkendskab.
Staveprøve 8	Efterår uge 43-45 Forår uge 13-16	Faglærerne afvikler staveprøven. Eleverne skal tildeles Staveprøven via Grammatip. Prøven er elektronisk og selvrettende.	I perioden mellem testene iværksætter faglærerne et forløb ud fra resultaterne
Retskrivnings- og læseprøver	Løbende	Faglærerne afvikler prøverne løbende og analyserer data til brug for holddelingsindsatser og daglig uv.	Mulighed for co-teaching i holddelingsperioder med særligt fokus på elever i udfordring

9. årgang			
Test	Tid	Opgavefordeling	Tiltag
Nat. test F2 8. kl.	Efterår uge 46-48	Faglærerne tilmelder og afvikler testen samt udsender info og resultater ud til forældrene. Vi bruger de kriteriebaserede resultater.	Med udgangspunkt i resultaterne iværksætter dansk-PLF tiltag, der følger op på disse fx holddelte læsekurser med fokus på tekstforståelse, afkodning, sprogforståelse og ordkendskab.
Staveprøve 9	Efterår uge 43-45 Forår uge 13-16	Faglærerne afvikler staveprøven. Eleverne skal tildeles Staveprøven via Grammatip. Prøven er elektronisk og selvrettende.	I perioden mellem testene iværksætter faglærerne et forløb ud fra resultaterne
Retskrivnings- og læseprøver	Løbende	Faglærerne afvikler prøverne løbende og analyserer data til brug for holddelingsindsatser og daglig uv.	Mulighed for co-teaching i holddelingsperioder med særligt fokus på elever i udfordring

Handleplaner for klasser

Status	Handleplan
--------	------------

Klasse	Status. Data fx sprogvurdering, staveprøve, national test	Mål for den kommende periode	Tiltag	Aftaler om/med fx læsevejleder, PPR, specialundervisning
Klassen som helhed				
Gruppe 1 (elever der har brug for større udfor- dringer)				
Gruppe 2 (elever der opfylder trinmål)				
Gruppe 3 (elever der har brug for lidt hjælp i det daglige)				
Gruppe 4 (elever der har brug for en særlig målrettet indsats)				

Kilde: Kopiark fra Madsbjerg & Pøhler (2008): Læsevejlederen. Dafolo

Anbefalinger fra Horsens Kommunes læsekonsulenter

Anbefalinger vedrørende elever i afkodningsvanskeligheder

- ☐ Undervisningen skal være direkte, udpegende og systematisk
 - ☐ Tag udgangspunkt i, hvad eleven kan og sæt mål for udviklingen
 - ☐ Benyt redskaber til disponering af skriftligt arbejde, eksempelvis skriveskabeloner
- ☐ Giv eleven redskaber til at planlægge og organisere sin arbejdsindsats
 - ☐ Sørg for langsom progression og mange gentagelser
 - ☐ Anerkend elevens indsats – også når resultaterne er små
 - ☐ Involver eleven i evalueringen af undervisningen og tydeliggør, hvad eleven kan og er på vej til at kunne

- ☐ Eleven skal kende de kortsigtede- og de langsigtede mål, så de kan tage ansvar
- ☐ Målene skal være realistiske og eleven skal vide, hvornår han/hun når dem
- ☐ Lad eleven læse og skrive så meget som muligt
- ☐ Varier undervisningen og fokuser på sproglig nysgerrighed og lærelyst
- ☐ Understøt eleven i at få gode oplevelser ved at læse
- ☐ Arbejd med sproglig opmærksomhed
- ☐ Sæt fokus på manipulation af enkeltlyd og funktionelt bogstavkendskab
- ☐ Arbejd med flydende læsning (Fluency)
- ☐ Arbejd med Gentaget læsning
- ☐ Modeller læsestrategier og arbejd varieret med lydmetoden
- ☐ Inddrag flere sansemodaliteter, eksempelvis håndfonemer, billeder og lyd
- ☐ Udnyt computerens multimodale tilgang og direkte feedback
- ☐ Kombiner undervisning i det alfabetiske princip og læsestrategier med brug af IT-støtte (oplæsning og ordforslag)
- ☐ Undervis direkte i oplæsnings- og ordprædiktionsprogrammer
- ☐ Indstil personlig profil i ordprædiktion

Anbefalinger vedr. elever i sprogforståelsesvanskeligheder

- ☐ Undervis direkte i udvalgte fokusord, arbejd med sammenhæng mellem ord og begrebshierarkier
- ☐ Indlæg tid til repetition af ord
- ☐ Øg forståelse af ord, der allerede beherskes via arbejde/ordlege med synonymer, antonymer homofoner
- ☐ Undervis i ordtilegnelsesstrategier
- ☐ Arbejd med rollen som aktiv læser
- ☐ Arbejd med læseforståelsesstrategier som at forudsige, at afklare, at stille spørgsmål og at opsummere
- ☐ Arbejd med (grafiske) modeller til læseforståelse
- ☐ Støt eleven i at kombinere og organisere information og ny viden med tidligere viden om et givent emne

Anbefalinger til organiseringen

- ☐ Prioriter tidlig indsats, så snart vanskelighederne er afdækket
- ☐ Gør brug af undervisningsddifferentiering fx i form af holddannelse inden for klassen eller årgangen
- ☐ Tilstræb at eleven undervises så tæt på almenmiljøet som muligt
- ☐ Iværksæt målrettede og koncentrerede forløb, eksempelvis ved VAKS (Arnbak & Borstrøm) som supplerende undervisning
- ☐ Udarbejd sammen med eleven tydelig elevplan med beskrivelse af mål, tegn på læring. tiltag og evaluering
- ☐ Giv feedback på elevens arbejdsindsats, deltagelse og udbytte
- ☐ Evaluer løbende elevens fremskridt og juster undervisningen derefter
- ☐ Sørg for, at der er gode rammer for samarbejde mellem elevens lærere
- ☐ Koordiner sammenhængen mellem almenundervisning og den understøttende undervisning/specialundervisningen, så eleven oplever at være inkluderet
- ☐ Sørg for at lærere, som varetager undervisningen, er velkvalificerede på feltet
- ☐ Inddrag forældrene i indsatsen
- ☐ Giv forældrene anledning til at fortælle om evt. ordblindhed eller øvrige skriftsproglige vanskeligheder i familien

Anbefalinger til it og skriftsprog

- ☐ Anvend digitale materialebaser til alle de elever, som har mulighed for at få adgang til disse
- ☐ Anvend NOTA til elever i dyslektiske vanskeligheder

- ☐ Lad alle elever anvende læse- og skriveteknologi som redskab til læring
- ☐ Inddrag læse- og skriveteknologi i indskoling, når eleverne skriver (børnestavning) – benyt highlight og kobl stavekontrollen fra
- ☐ Informer forældre om brugen af læse- og skriveteknologi og læg op til at det benyttes i hjemmet
- ☐ Anvend så vidt muligt digitale læremidler
- ☐ Sæt fokus i teamet på, hvordan eleverne kan udtrykke sig multimodalt – inddrag skolens vejledere
- ☐ Lær eleverne at være kildekritiske i brugen af tekster på Internettet – i alle fag
- ☐ Vær ikke nervøs for, at eleverne har større tekniske færdigheder end dig som lærer – det har de sandsynligvis på nogle områder, og det kan du udnytte
- ☐ Giv eleverne mulighed for at lære af hinanden i klassen
- ☐ Uddan superbrugere blandt eleverne og giv dem til opgave at bringe deres viden i spil blandt kammeraterne
- ☐ Giv eleverne i de større klasser mulighed for at hjælpe i de mindre klasser, eksempelvis i form af venskabsklasser

Anbefalinger til evaluering

- ☐ Inddel undervisningsforløbet i faser for at skabe overblik: målsætningsfase, gennemførelsesfase og evalueringsfase
- ☐ Opstil præcise læringsmål og tegn på læring for det enkelte undervisningsforløb og vælg undervisningsaktiviteter på den baggrund
- ☐ Opstil læringsmålene og vælg undervisningsaktiviteter i dialog med eleverne
- ☐ Kig løbende efter tegn på læring hos eleverne ved at observere deres måde at arbejde på og analysere deres produkter (formativ evaluering)
- ☐ Giv eleverne løbende feedback i forhold til deres tegn på læring (læringsudbytte)
- ☐ Juster undervisningsforløbet løbende, hvis elevernes tegn på læring ikke er stærke nok
- ☐ Differentier undervisningen ved at stilladsere den enkelte elev i forhold til elevens læringsforudsætninger, fx. ordkendskab og skriftsproglige vanskeligheder
- ☐ Benyt evalueringsværktøjer til at skabe overblik over elevernes læring, fx. LUS eller Staveraketten
- ☐ Benyt dine evalueringsresultater til planlægningen af det kommende undervisningsforløb
- ☐ Brug standardiserede test til at supplere dine observationer og analyser fra den daglige undervisning. Se testen som et svar på dine spørgsmål omkring elevernes færdigheder
- ☐ Diskuter elevernes læringsforudsætninger og læringsudbytte i teamet og støt hinanden i at differentiere og løbende justere undervisningsforløb, så alle elever lærer mest muligt
- ☐ Søg sparring hos skolens ressourcepersoner, fx. læsevejlederen, hvis du ønsker hjælp til at tilrettelægge din undervisning med afsæt i resultater fra test eller løbende evaluering
- ☐ Afhold klassekonferencer med deltagelse af teamets lærere, vejledere fra læringscentret og skoleledelsen, hvor I diskuterer den fremtidige indsats i forhold til såvel stærke som svage elever. Inddrag såvel testresultater som øvrig dokumentation af elevernes tegn på læring

Anbefalinger til læsning og fremstilling 0.-2. kl.

- ☐ Lad eleverne eksperimentere med at skrive små tekster, eksempelvis ønskesedler, postkort, dagbog osv. Lad eleverne illustrere deres historier med tegninger eller digitale billeder
- ☐ Lad eleverne eksperimentere med at læse historier selv eller for hinanden (legelæsning)
- ☐ Leg med ord og sproglyde – både stavelser og enkeltlyd (fonemer), eksempelvis via sproglege eller rim og remser
- ☐ Arbejd med udvikling af funktionelt bogstavkendskab via fokus på bogstavets navn, form og lyd, når der arbejdes med tidlig skrivning og læsning samt sproglege
- ☐ Skriv fælles historier, læs dem højt og sæt fokus på ord og bogstaver i teksten
- ☐ Arbejd systematisk og eksplicit med afkodningsstrategier – disse kan med fordel tydeliggøres visuelt og evt. hænges op i klassen

- ☐ Lad eleverne automatisere deres afkodningsfærdigheder i lydrette materialer af passende sværhedsgrad
- ☐ Arbejd undersøgende med både skønlitterære og faglitterære tekster og benyt [læseforståelsesstrategier](#), eksempelvis i form af modeller som VØL-model, mindmap eller fortællekort
- ☐ Sæt fokus på udbytte af læsningen – arbejd med elevernes aktive læseindstilling, inddrag elevernes viden om verden (baggrundsviden) og benyt genfortælling
- ☐ Sørg for god tid til læsning og skrivning, så elevernes [færdigheder automatiseres](#) og læsehastigheden øges
- ☐ Sæt fokus på læserutiner og benyt gerne et redskab til registrering af læsningens omfang
- ☐ Lad eleverne arbejde med at finde information i tekster og videreformidle viden via skrift og evt. billeder
- ☐ Giv eleverne værktøjer til at disponere egne fortællinger og vidensformidling, eksempelvis fortællekort, tokolonnenotat osv.
- ☐ Læg op til at børnene bruger situationsuafhængigt sprog ("der og da"- kommunikation)
- ☐ Læs højt fra engagerende litteratur – tal med eleverne om ord og handling før, under og efter oplæsningen og inddrag deres viden om verden (baggrundsviden)
- ☐ Lad eleverne selv fortælle og genfortælle historier
- ☐ Brug forskellige typer af fortællekort til at udforske og fastholde historiers fortællestruktur
- ☐ Inddrag eleverne i (gen)fortællingen af historier – brug dialogisk læsning og stil åbne spørgsmål på og mellem linjerne
- ☐ Arbejd med forskellige genrer – både skønlitteratur og faglitteratur
- ☐ Inddrag eleverne i at finde sjove, sjældne eller mærkelige ord
- ☐ Tal om ords betydning – find overbegreber, underbegreber, antonymer og [synonymer](#)
- ☐ Lad eleverne gætte på ords betydning og definer ord ved hjælp af andre ord
- ☐ Lær eleverne at spørge til ukendte ords betydning
- ☐ Leg med orddannelse (morfemer) og syntaks
- ☐ Undervis direkte i mellemfrekvente ord, førfaglige ord og fagord – brug elevvenlige forklaringer
- ☐ Brug udfordrende ord i klassen, når begrebet er kendt (fx. "skræmt" i stedet for "bange").
- ☐ Skriv sammen med eleverne og vis, hvordan du selv vælger ord (modellering)
- ☐ Lad ord være tydelige i klassen – brug billeder og skrift i kombination til at fastholde ord, I har arbejdet med
- ☐ Lad eleverne få rig mulighed for at anvende nye ord og begreber i tale og skrift
- ☐ Sørg for at der er nem adgang til bøger i klassen – både skønlitteratur og faglitteratur
- ☐ Læg op til at læse- og skriveaktiviteter er engagerende og meningsfyldte
- ☐ Væk elevernes sproglige nysgerrighed og glæde ved sprog og historier
- ☐ Benyt dig af holddeling, så du sikrer, at undervisningen er målrettet den enkelte elevs kompetencer bedst muligt
- ☐ Inddrag computerspil/apps, som giver anledning til at lege med bogstaver, ord- og lyddele samt ord og begreber
- ☐ Lad eleverne læse digitale tekster ved hjælp af oplæsningsstøtte (pc-læsning)
- ☐ Lad eleverne skrive med auditiv støtte fra oplæsningsfunktion
- ☐ Arbejd med orientering på skærmsider og introducer søgeteknikker
- ☐ Lad eleverne eksperimentere med computerens anvendelsesmuligheder
- ☐ Samarbejd i teamet omkring afdækning af elevernes generelle forudsætninger for læring, fx. kompetencer til at finde struktur, læse- og skrivefærdigheder samt ordkendskab

Anbefalinger til stilladsering af elever med begrænset hukommelse 0.-2. kl.

- ☐ Brug mange gentagelser
- ☐ Benyt multimodale metoder, således at eleven får mulighed for både at høre, gøre og røre ny viden
- ☐ Giv eleven ekstra tid til opgaver eller mindre materiale at forholde sig til
- ☐ Lad eleven sætte ord på sin proces, f.eks. ved at sige, hvad han/hun foretager sig, mens han/hun arbejder
- ☐ Udarbejd personlige ordbøger sammen med eleven, hvor forklaringer på de ord, eleven glemmer, står beskrevet/tegnet
- ☐ Lær eleven at bruge strategier til at fastholde læseforståelsen, fx. understregning og opsummering

- ☐ Benyt spil og lege i undervisningen, fx. Kims Leg, Ludo, vendespil, krydsord, Stratego og Sudoku
- ☐ Vær opmuntrende overfor brug af hukommelseshjælp, fx. kort og plakater, tegninger, post-it, terninger, tallinjer, piktogrammer, gangetabeller, lommeregner, mobiltelefon osv.
- ☐ Giv få beskeder ad gangen og bed evt. eleven repetere, hvad han/hun lige har hørt
- ☐ Lær eleven at arbejde med de 9 H'er:
 - ☐ HVAD skal jeg lave? (indhold)
 - ☐ HVORFOR skal jeg lave det? (skabe mening)
 - ☐ HVORNÅR skal jeg lave det? (tidspunkt)
 - ☐ HVOR skal jeg lave det? (placering)
 - ☐ HVEM skal jeg lave det med? (klassekammerater)
 - ☐ HVORDAN laver jeg det? (metode)
 - ☐ HVORLÆNGE skal jeg lave det? (tidsperspektiv)
 - ☐ HVORDAN kan jeg se, om jeg er færdig? (afslutning)
- ☐ Gør samarbejdet med forældrene systematisk for at sikre en helhedspræget indsats

Anbefalinger til læsning og fremstilling 3.-9. klasse 3.-9. kl.

- ☐ Arbejd bevidst med ord- og begrebsdannelse i alle fag
- ☐ Arbejd med ords betydning i sammenhæng med andre ord, eksempelvis ved brug af ord- og begrebskort
- ☐ Læg op til at eleverne aktivt bearbejder ords betydning i forskellige aktiviteter og sammenhænge
- ☐ Giv eleverne mulighed for at repetere de ord, I arbejder med på varierende måder
- ☐ Organiser undervisningen, så eleverne er så aktive som muligt – brug par- og gruppearbejde
- ☐ Arbejd især med mellemfrekvente ord, som indgår i klassens tekster – før, under og efter læsning af den aktuelle tekst
- ☐ Læs højt fra engagerende litteratur – inddrag elevernes baggrundsviden og arbejd med fortolkning
- ☐ Inddrag eleverne i at finde sjove, sjældne eller mærkelige ord og snak om deres betydning
- ☐ Tal om ords betydning – find overbegreber, modsatte ord (antonymer) og ord, der betyder det samme (synonymer)
- ☐ Lad eleverne gætte på ords betydning og definer ord ved hjælp af andre ord
- ☐ Lær eleverne at bruge opslagsværker og spørge til ukendte ords betydning
- ☐ Leg med ordenes betydningsdele (morfemer) og syntaks
- ☐ Lær eleverne at indhente, vurdere og sortere i informationer på nettet
- ☐ Lad eleverne læse digitale tekster ved hjælp af oplæsningsstøtte (pc-læsning)
- ☐ Giv eleverne mulighed for at automatisere og konsolidere deres afkodningsfærdigheder - planlæg eksempelvis en fælles læsestund hver dag på tværs af fag (læsebånd)
- ☐ Træn læsehastighed
- ☐ Lær eleverne at anvende læseforståelsesstrategier i alle fag, både før, under og efter læsning
- ☐ Koordinator undervisningen i læseforståelsesstrategier i teamet, så eleverne får tilstrækkelig repetition til at sikre, at de gradvist kan anvende redskaberne fleksibelt
- ☐ Lær eleverne at anvende forskellige læseteknikker, eksempelvis oversigtslæsning, punktlæsning og nærlæsning afhængigt af læseformål og genre
- ☐ Sæt fokus på elevens aktive læseindstilling – lær eleven at inddrage sin baggrundsviden, at stille spørgsmål til egen forståelse og vælge ny strategi, når forståelsen bryder sammen
- ☐ Sæt fokus på læserutiner og benyt gerne et redskab til registrering af læsningens omfang
- ☐ Lad eleverne arbejde med at søge information i tekster og videreformidle viden skriftligt
- ☐ Lad eleverne anvende værktøjer til at disponere egne tekster i forskellige genrer, eksempelvis tokolonnenotat, mindmap osv.
- ☐ Undervis direkte i lydfølgeregler som forudsætning for sikker læsning og stavning
- ☐ Undervis direkte i betydningsbærende dele (morfemer) som forudsætning for sikker læsning og stavning
- ☐ Lad eleverne konsolidere deres stavefærdigheder i funktionelle sammenhænge

- ☐ Lad eleverne skrive med ordforslag og brug auditiv feedback som lyttekorrektur
- ☐ Samarbejd i temaet omkring målsætning, differentiering og evaluering af undervisning i faglig læsning og skrivning
- ☐ Samarbejd i teamet omkring afdækning af elevernes generelle forudsætninger for læring, fx. kompetencer til at finde struktur, læse- og skrivefærdigheder samt ordkendskab

Anbefalinger til stilladsering af elever med begrænset hukommelse 3.-9. kl.

- ☐ Brug mange gentagelser
- ☐ Benyt **multimodale** metoder, således at eleven får mulighed for både at høre, gøre og røre ny viden
- ☐ Giv eleven ekstra tid til opgaver eller mindre materiale at forholde sig til
- ☐ Lad eleven sætte ord på sin proces, f.eks. ved at sige, hvad han/hun foretager sig, mens han/hun arbejder
- ☐ Udarbejd personlige ordbøger sammen med eleven, hvor forklaringer på de ord, eleven glemmer, står beskrevet/tegnet
- ☐ Lær eleven at bruge strategier til at fastholde læseforståelsen, fx. understregning og opsummering
- ☐ Benyt spil og lege i undervisningen, fx. Kims Leg, Ludo, vendespil, krydsord, Stratego og Sudoku
- ☐ Vær opmuntrende overfor brug af hukommelseshjælp, fx. kort og plakater, tegninger, post-it, terninger, tallinjer, piktogrammer, gangetabeller, lommeregner, mobiltelefon osv.
- ☐ Giv få beskeder ad gangen og bed evt. eleven repetere, hvad han/hun lige har hørt
- ☐ Lær eleven at arbejde med de 9 H'er:
 - ☐ HVAD skal jeg lave? (indhold)
 - ☐ HVORFOR skal jeg lave det? (skabe mening)
 - ☐ HVORNÅR skal jeg lave det? (tidspunkt)
 - ☐ HVOR skal jeg lave det? (placering)
 - ☐ HVEM skal jeg lave det med? (klassekammerater)
 - ☐ HVORDAN laver jeg det? (metode)
 - ☐ HVORLÆNGE skal jeg lave det? (tidsperspektiv)
 - ☐ HVORDAN kan jeg se, om jeg er færdig? (afslutning)
- ☐ Gør samarbejdet med forældrene systematisk for at sikre en helhedspræget indsats

Anbefalinger til pædagoger og lærere vedr. tosprogede børn

- ☐ Væk interessen og nysgerrigheden omkring ord lige fra det lille barns start i vuggestuen til den store elevs udgang fra folkeskolen
- ☐ Brug en medinddragende tale- og fortællestil, altså ikke ultrakorte sætninger
- ☐ Vær opmærksom på, hvilke spørgeteknikker, der skal aktiveres over for det enkelte barn – eksempelvis brug af åbne spørgsmål
- ☐ Hav et fagligt beredskab klar i form af kendskab til sprogtilegnelsesteori og intersprogsanalyse
- ☐ Inddrag barnets modersmål i så mange sammenhænge som muligt, eksempelvis sammenligninger sprogene imellem, oversættelse af danske ord til barnets modersmål - eller inddrag andre skriftsprogs skrifttegn
- ☐ Inddrag sprogfremmende elementer, eksempelvis dialogisk oplæsning
- ☐ Anvend IT i de situationer, hvor sprogtilignelsen støttes ved en **multimodal** tilgang
- ☐ Tænk sproget bevidst ind som en dimension i det pædagogiske læreplansarbejde såvel som i alle faglige sammenhænge i skoleregi

Anbefalinger til samarbejde og organisering

- ☐ Prioriter tæt samarbejde mellem pædagoger og sprogpædagoger
- ☐ Prioriter tæt samarbejde mellem teamet, læreren i dansk som andetsprog og læsevejlederen
- ☐ Videndel systematisk omkring det tosprogede barn i personalegruppen

- ☐ Foretag systematisk og løbende evaluering af barnets andetsprog. Har det behov for DsA-støtte? I hvilken form og med hvilket fokus?
- ☐ Inddrag forældrene aktivt – anvend om nødvendigt tolk. www.tolkecentret.dk
- ☐ Lad alle lærere, der underviser tosprogede elever, inddrage Fælles Mål for DsA, så DsA-dimensionen er nærværende i alle fag
- ☐ Sørg for, at skolen har en klar formulering af sin andetsprogspolitik. Denne fremgår af kvalitetsrapporten
- ☐ Sørg for at den samlede personalegruppe tager ansvar i forhold til sprogarbejdet og er fagligt klædt på i forhold hertil

Anbefalinger til forældresamarbejde

- ☐ Samarbejdet mellem dagtilbud eller skole og hjem er fortløbende en væsentlig byggesten i forhold til barnets generelle trivsel såvel som dets sproglige udvikling
- ☐ Ved opstart i dagtilbud eller skole anbefales det, at forældrene indkaldes til en samtale, hvor de introduceres til hverdagen i en dansk institution/skole.
- ☐ Her er det vigtigt at italesætte rutiner og logikker, som dominerer hverdagen og præcisere, hvilke forventninger der er til forældrene
- ☐ Ved samtaler med forældrene bør der som hovedregel altid anvendes tolk med mindre det pædagogiske personale har et godt kendskab til hjemmet og ved, at forældrene behersker dansk på et nødvendigt niveau.
- ☐ Det er meget vigtigt, at sproglige barrierer ikke besværliggør dialogen mellem dagtilbud/skole og hjem, men at det pædagogiske personale såvel som forældre er sikre på, at deres spørgsmål og budskaber bliver modtaget og forstået.
- ☐ Horsens Kommune samarbejder med Tolkecentret & Traw Service. Der kan bestilles tolkning via deres hjemmeside: www.tolkecentret.dk
- ☐ Det er vigtigt, at forældrene gøres opmærksomme på modersmålets betydning for barnets generelle sproglige udvikling
- ☐ Forældrene skal rådgives til at tale det sprog, som de behersker bedst, med barnet. Om de taler det ene eller det andet sprog i hjemmet er ikke afgørende – det afgørende er, at de taler sammen!
- ☐ Forældrene skal informeres om, hvorledes de bedst muligt understøtter barnets sproglige udvikling. Dette skal ske med udgangspunkt i forældrenes ressourcer, således at forældrene oplever, at der bliver stillet krav til dem – men med udgangspunkt i deres ressourcer.
- ☐ Det nytter naturligvis ikke noget at bede forældre, som ikke betjener skriftsprog, om at læse højt for deres børn.
- ☐ Generelle opfordringer til forældre kan være:
 - ☐ At sætte ord på de hverdagsrutiner, der finder sted i hjemmet – fx i forbindelse med indkøb, madlavning, borddækning osv.
 - ☐ At udvise interesse for de ting, der foregår i børnehaven ved at stille barnet spørgsmål
 - ☐ At få fælles oplevelser sammen med barnet, som man kan tale om – fx handle ind sammen med barnet, tage på legeplads, læse en bog, se tv sammen osv.
 - ☐ Hvis forældrene har ressourcerne, kan det være en god idé at opfordre dem til at læse de samme bøger i hjemmet, som der arbejdes med i dagtilbuddet. Findes de pågældende bøger på modersmålet, vil det være oplagt at lave en kobling

Anbefalinger til løbende evaluering

- ☐ Ud over de obligatoriske 3- og 5-årsvurderinger anbefales det, at tosprogede børn, som er ”på vej” i deres dansksproglige udvikling løbende vurderes med udgangspunkt i sprogvurderingsmaterialet ”Vis, hvad du kan” med henblik på at lade resultaterne heraf indgå som evalueringsparameter i barnets handleplan: Finder den forventede udvikling sted? Hvorfor/hvorfor ikke? Hvilke områder kræver bevågenhed? Hvordan skal den sprogpædagogiske praksis justerets med henblik på at tilgodese det enkelte barns udviklingszone?

- ❑ ”Vis, hvad du kan” er kommunikativt baseret og findes i versioner, der er målrettet børn i 3, 4 og 5-års alderen, som har opholdt sig begrænset såvel som længere tid i Danmark.
- ❑ Det anbefales, at sprogvurderingerne foretages af sprogvejledere med kendskab til tosprogede børns sprogudvikling, som har de fornødne kompetencer i forhold til gennemførelse, analyse, udarbejdelse af handleplaner, sparring med kollegaer mv.

Østbirk Skole. Indsatser 18/19

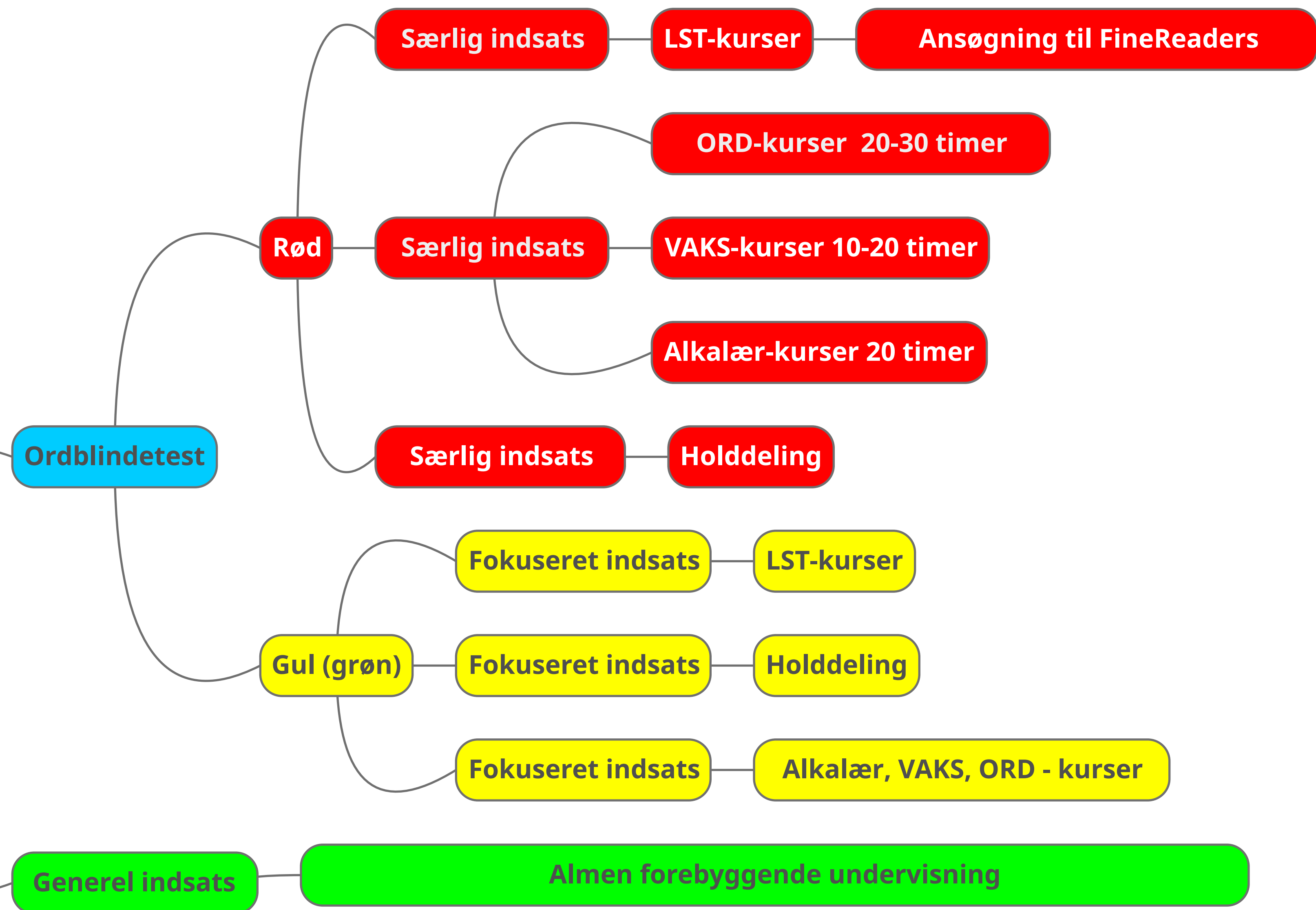
Fokus	Afd.	Igangværende	Upcoming
Fælles indsatser	Skole-niveau	- Læsebånd i indskolingen - Implementering af IT-kompenserende værktøjer i alle klasser: vejledning og uv. af lærerteams, forældrekurser, elev-workshops, Ordpatrulje - Den røde tråd - læsestrategier/teknikker, teksttyper, stavning, forfattere etc. - Co-teaching - Fag-PLF - Læsesamtaler min. 2 gange årligt - Oprettelse af handleplaner på elever i risikozonen - Fælles kompetenceudvikling via 4 LST-kurser for alt pædagogisk personale	
Almene indsatser (forebyggende)	0.-3. kl.	- Læsebånd/læseundervisning (Gentaget læsning, makkerlæsning, flydende læsning, afkodning, læsestrategier, læseforståelsesstrategier m.m.) 4 x ugentlig hele året - Hop om bord, Verden fuld af ord, Snakkepakker, Knæk koden, Den første læsning, Søren og Mette, Ordet rundt, Sprogkalender, opdagende skrivning, pc/iPad - Holddeling - Tilkoblet læsevejleder som daglig sparringspartner	Alkalær som del af 0.-1. kl. materiale samt suppl. uv.
	4.-6. kl.	- Læsekontrakter - Læsekurser (Drageherren, Læsetaktikken, Læs med!) - Stavning/skrivning (Bl.a.: Når bogstaver mødes, Skrivedysten, Grammatip, kontekstbaseret stavning)	
	7.-9. kl.	- Læsekontrakter - Rullende kurser i fejltypes, grammatik, genreskrivning m.m. - FrontRead - Oplæg fra læsevejleder om strategier ved skriftlige prøver, læseudvikling m.m. - Co-teaching ved prøveforberedende undervisning	
Særlige indsatser	0.-3. kl.	- DVO, VAKS, IntoWords-uv ved ældre elever - Læsehold suppl. 2-3 x ugentligt - Læsemester-kurser i holddeling - Co-teaching ved implementering af læsebåndsaktiviteter	- Systematiseret opfølgning på Sprogvurdering og Ordblinderisikotest - Interne kurser i Alkalær, fingernemt og ORD
	4.-6. kl.	- VAKS - Alkalær læse- og stavekurser - Ordpatrulje - OBT - forældre- og teamvejledning - LST-kurser for gule og røde elever	- Systematiseret opfølgning på OBT - Interne kurser i Alkalær, fingernemt og ORD
	7.-9. kl.	- LST-workshops - Ordpatrulje - BoostCamp - Co-teaching if. til brugen af LST og strategier	
Kontinuitet	Skole-niveau	- Den røde tråd for danskfaget - Fag-PLF - Fælles aktivitetsindhold i børnehaven og 0. kl. - Læsesamtaler min. 2 gange årligt - Handleplan fra 0. kl.	
Lærere		0.-3. kl. vejl. og uv. i læsebåndsaktiviteter - Workshop LST-funktioner og strategier - Læsesamtaler min. 2 gange årligt.	Undervisning af indskolingens dansklærere i Læsetrappen.
Forældre		- Vejledning, ressource- og handleplansmøder - Informationsmøder om ordblindhed - LST-kurser - Alkalær-kurser	
Samarbejde		Fælles aktivitetsindhold i børnehaven og 0. kl.: Sprogkalenderen, Snakkepakker, Hit med lyden - Hop om bord, Ordet rundt.	Deltagelse af sprog- og læsevejledere til indskrivningsmøde. Information og forældre hands-on læsning med barn
Kompetenceudvikling		- SH-læsevejledningsmoduler - JD konferencer samt kurser ved TEFL samt Alkalær-uddannelse	

Østbirk Skole Indsatser 18-20

Indskoling

Mellemtrin

Udskoling

Østbirk Skole.

Indsatser 17/18 - 19/20 for elever i skriftsprogliche vanskeligheder

Implementeret

Delvis implementeret

Iværksættes løbende frem til skoleåret 19/20 i et samarbejde mellem læsevejleder og dansklærere

Indsatser på årgangsniveau						
Årg.	Test	Mdr.	Generelt	Læsevejleder	Selvstændig læseudvikling	LST
0. kl.	Sprog-vurdering	Sep.	Ved fokuseret/særlig indsats samt lav lydlig score oprettes handleplan. Forældrene inddrages af børnehaveklasseleder. Der laves indsats ved holddeling. Evalueres efter 3 mdr. Herefter evt. ny indsats i 3 mdr. samt opfølgende gentestning i sprogvurderingen.	Læsesamtaler efter sprogvurdering. Her aftales kommende indsatser.	Holddeling på læsebånd. 3-4 gange ugentligt. Fokus på bogstav-lyd.	Træning af bogstav-lyd på iPad.
	Ordblind- risikotest	Maj	Ved placering i rød/risikozonen oprettes/opdateres handleplan. Forældrene inddrages af børnehaveklasseleder. Ved overlevering til 1. kl. fremhæves handleplan og resultat af OBRT.	Læsesamtaler efter OBRT. Her aftales kommende indsatser. Evt. støtte med Ordpatrulje i introduktion af iPad. Læsesamtale med fokus på LST og fælles handleplan for årgangen.	Aftale med forældre om træning hjemme. Børnehaveklasseleder vejleder forældrene. Bogstav-lyd kursus evt. fulgt op med Alkalær-kursus lydrette ord inkl. forældrekursus	Træning af bogstav-lyd på iPad. Eleven gives mulighed for at skrive på iPad vha. IntoWords og Skriv&læs. Eleven får introduktion af børnehaveklasseleder.
1. kl.	Ordblind- risikotest	Dec.	Ved placering i rød/risikozonen oprettes/opdateres handleplan. Forældrene inddrages af dansklærer.	Læsesamtaler efter OBRT. Her aftales kommende indsatser. Evt. støtte med Ordpatrulje i introduktion af iPad.	Aug.-dec. Særlig tilrettelagt læsehold. Fokus på bogstav-lyd og læsestrategier. Holddelte aktiviteter på læsebånd 3-4 gange ugentligt.	Eleven gives mulighed for at skrive på iPad vha. IntoWords og Skriv&læs. Eleven får introduktion af dansklærer.
	Ordblind- risikotest	Maj	Ved placering i rød/risikozonen oprettes/opdateres handleplan. Forældrene inddrages af dansklærer. Ved overlevering til 2. kl. fremhæves handleplan og resultat af OBRT.	Læsesamtaler efter OBRT. Her aftales kommende indsatser. Evt. støtte med Ordpatrulje i introduktion af iPad. Læsesamtale med fokus på LST og fælles handleplan for årgangen.	Dec.-maj: Særlig tilrettelagt læsehold. Fokus på bogstav-lyd, læsestrategier samt opdagende skrivning. Alkalær-kursus lydrette ord inkl. forældrekursus Maj-juni: Læsekontrakt og aftale om gentaget læsning hjemme. Dansklærer vejleder forældrene.	Eleven gives mulighed for at skrive på iPad vha. IntoWords og Skriv&læs. Eleven anvises sider til lyttelæsning. Eleven får introduktion af dansklærer.
2. kl.	DVO	Maj	Ved placering i risikozonen oprettes/opdateres handleplan. Forældrene inddrages af dansklærer. Ved overlevering til 3. kl. fremhæves handleplan og resultat af DVO.	Læsesamtaler efter DVO. Her aftales kommende indsatser. Undervisning af årgang med støtte fra Ordpatrulje i introduktion af IW. Tilmeld elever til materialedatabasen. Læsesamtale med fokus på LST og fælles handleplan for	Læsekontrakt og aftale om gentaget læsning samt lyttelæsning hjemme evt. suppl. med skriveøvelser. Dansklærer vejleder forældrene. Alkalær-kursus lydrette ord inkl. forældrekursus	Eleven får personlig computer og introduces i IntoWords og sider til lyttelæsning af dansklærer. Eleven tilmeldes materialedatabasen.

				årgangen.		
3. kl.	DVO + individuel DVO	Maj	Ved placering i risikozonen oprettes/opdateres handleplan. Forældrene inddrages af dansklærer. Ved overlevering til 4. kl. fremhæves handleplan og resultat af DVO.	Læsesamtaler efter DVO. Her aftales kommende indsatser. Evt. støtte med Ordpatrulje i introduktion af NOTA. Læsesamtale med fokus på LST og fælles handleplan for årgangen. Fælles forældrekursus i LST. Kolleger indbydes til at deltage.	I perioden mellem DVO 2. kl.-3. kl.: VAKS Lyd for lyd VAKS Rim VAKS Vokalalarm ORD 1, 2 Læsekontrakt og aftale om gentaget læsning og lyttelæsning hjemme evt. suppl. med skriveøvelser. Dansklærer vejleder forældrene. Alkalær-kursus lydrette ord inkl. forældrekursus	Tilmeldes NOTA LST-kursus 12 lek. Eleven får personlig computer og introduceres i IntoWords og sider til lyttelæsning af dansklærer
4. kl.	Ordblindetest	Marts, april, maj, juni.	Ved placering i gul eller rød oprettes/opdateres handleplan. Forældrene bydes ind til samtale om testresultat, udfordringer og muligheder. Elevens kontaktlærer indkalder. Læsevejlederen kan deltage ved mødet.	Fælles infomøde for forældre omkring ordblindhed. Kolleger indbydes til at deltage. Fælles forældrekursus i LST. Kolleger indbydes til at deltage. I forbindelse med Fine Readers lærerkurser tilbydes kolleger at deltage. Læsesamtale med fokus på LST og fælles handleplan for årgangen.	I periode aug - marts.: VAKS Klip VAKS Spion ORD 3-4 Alkalær-kursus lydrette ord inkl. forældrekursus	Tilmeldes NOTA Optages i "klubben" og evt. Ordpatruljen. Månedlig workshop i klubben LST-kursus 12 lek Eleven får personlig computer og introduceres i IntoWords og sider til lyttelæsning af dansklærer
5. kl.					Ord 5	Indstilling til Fine Readers Månedlig workshop i klubben. Ordpatrulje. LST-kursus 12 lek Eleven får personlig computer og introduceres i IntoWords og sider til lyttelæsning af dansklærer
6. kl.						Indstilling til Fine Readers Månedlig workshop i klubben. Ordpatrulje. LST-kursus 12 lek Eleven får personlig computer og introduceres i IntoWords og sider til lyttelæsning af dansklærer
7. kl.			Ved vurdering til IUP oprettes/opdateres handleplan. Forældrene bydes ind til samtale om udfordringer og muligheder. Elevens kontaktlærer indkalder.	Fælles infomøde for forældre omkring ordblindhed. Kolleger indbydes til at deltage. Fælles forældrekursus i LST. Kolleger indbydes til at deltage. Informationsmøde for udskolingens lærere vedr. LST i udskolingen, IUP og handleplaner. Læsesamtale med fokus på LST og fælles handleplan for årgangen. Co-teaching med fokus på LST og strategier		Månedlig workshop i klubben. Ordpatrulje. BoostCamp Co-teaching med fokus på LST og strategier
8. kl.			Ved vurdering til IUP oprettes/opdateres handleplan. Forældrene bydes ind til samtale om udfordringer og muligheder. Elevens kontaktlærer indkalder.		Oplæg om læsning, hastighed - egen måling og træning	Månedlig workshop i klubben. Ordpatrulje. LST-Boost
9. kl.			Ved vurdering til IUP oprettes/opdateres handleplan. Forældrene bydes ind til samtale om udfordringer og muligheder. Elevens kontaktlærer indkalder. Søger elever godkendt til prøver på særlige vilkår		Oplæg om læsning, hastighed - egen måling og træning Vejledning til træning af oplæsning til mundtlig eksamen	Månedlig workshop i klubben. Ordpatrulje. LST-Boost Prøve på særlige vilkår

Indsatser for afdelinger 17/18 - 19/20

Fokus	Afd.	Generelt	Selvstændig læseudvikling	LST
Fælles indsatser	Skole-niveau	- Handleplan igangsættes ved første bekymring og opdateres løbende i samarbejde med forældrene. - Fag-PLF - Læsesamtaler min. 2 gange årligt	- Læsekontrakter - Løbende testning og tilpasning af individuelle mål og fokuspunkter	- Co-teaching if. til brugen af IT - Læsebånd med holddelinger i indskolingen - Implementering af LST-kvalificerende værktøjer i alle klasser: vejledning og uv. af lærerteams, forældrekurser, elev-workshops, Ordpatrulje
Almene indsatser (forebyggende)	0.-3. kl.		- Læsebånd/læseundervisning (Gentaget læsning, makkerlæsning, flydende læsning, afkodning, læsestrategier, læseforståelsesstrategier m.m.) 4 x ugentlig hele året - Alm. uv: Bl.a. Hop om bord, Verden fuld af ord, Snakkepakker, Knæk koden, Den første læsning, Søren og Mette, Ordet rundt, Sprogkalender, opdagende skrivning	- Holddeling - Skrivning og læsning på pc/iPad - Læsebånd med holddeling og inddragelse af IntoWords og Skriv & Læs
	4.-6. kl.		- Læsekontrakter - Rød tråd for læsestrategier, læseforståelse m.m.	Undervisning foregår primært via digitale platforme. Multimodalt arbejde bl.a. med mulighed for tale-til-tekst
	7.-9. kl.		- Læsekontrakter - Rød tråd for læsestrategier, læseforståelse m.m.	
Særlige indsatser	0.-3. kl.	Systematiseret opfølgning på Sprogvurdering og Ordblinderisikotest	- Læsehold 2-4 x ugentligt - Læsemester-kurser integreret i læsebånd - VAKS	18/19 yderligere differentiering og holddeling på læsebåndet med inddragelse af LST
	4.-6. kl.		VAKS	- Fine Readers - Ordpatrulje - LST-workshops/klub - OBT - forældre- og teamvejledning - Elektroniske undervisningsmaterialer, NOTA, IW/CD-ord, Skoletube
	7.-9. kl.			- IT-workshops - Ordpatrulje - NOTA, IW/CD-ord
Kontinuitet	Skole-niveau	- Individuelle handleplaner fra 0.-9. kl. - Overleveringssamtaler i juni med overdragelse af handleplaner - Fag-PLF og afdelings-PLF - Fælles aktivitetsindhold i børnehaven og 0. kl. - Læsesamtaler min. 2 gange årligt.		
Lærere		Læsesamtaler min. 2 gange årligt.	0.-3. kl. vejl. og uv. løbende forud for nye læsebåndsaktiviteter	- Co-teaching - Workshop LST-redskaber
Forældre		- Vejledning, ressource- og handleplansmøder - Informationsmøder om ordblindhed	Inddragelse i handleplaner og understøttende tiltag hjemme fx gentaget læsning	LST-kurser
Samarbejde		Deltagelse af sprog- og læsevejledere til indskrivningsmøde. Information og hands-on læsning med barn	Fælles aktivitetsindhold i børnehaven og 0. kl.: Sprogkalenderen, Snakkepakker, Hit med lyden - Hop om bord, Ordet rundt.	

Østbirk Skole. Årshjul ordblindeindsatser 2019/20

	Bh.kl.ledere/dansklærere/team Alle test med bekymrende resultat følges op med handleplaner og forældresamtaler.	Læsevejleder/ledelse	Ressourcelærer Alle forløb afsluttes med: Opdatering af handleplaner og skriftlig evaluering til team og forældre
Aug.		Fælles forældremøde om ordblindhed	Handleplaner, dataindsamling 3. kl. VAKS Lyd for lyd
Sep.	0.kl. Sprogvurdering og forældresamtaler	Ordpatrulje og workshop for "Klubben" 0. kl. Læsesamtale (Sprogvurd.)	1. kl. Bogstav-lyd hold (OBRT 0.kl.) 2. kl. Bogstav-lyd hold (OBRT 1.kl.) 3. kl. VAKS Lyd for lyd
Okt.	0. kl. Holddeling i læsebånd 1. kl. Holddeling i læsebånd 2. kl. Holddeling i læsebånd 3. kl. Holddeling i læsebånd	Ordpatrulje og workshop for "Klubben"	1. kl. Bogstav-lyd hold (OBRT 0.kl.) 2. kl. Bogstav-lyd hold (OBRT 1.kl.) 3. kl. VAKS Lyd for lyd 4. kl. VAKS Klip
Nov.	Alle årgange - dataindsamling 0. kl. Holddeling i læsebånd 1. kl. Holddeling i læsebånd 2. kl. Holddeling i læsebånd 3. kl. Holddeling i læsebånd 8. kl. UPV	Ordpatrulje og workshop for "Klubben" 2. kl. Læsesamtale (Na.Test) 4. kl. Læsesamtale (Na.Test) 6. kl. Læsesamtale (Na.Test) 7. kl. Læsesamtale (Na.Test+IUP) 8. kl. Læsesamtale (Na.Test+IUP) 9. kl. Læsesamtale (Na.Test+IUP)	1. kl. Bogstav-lyd hold (OBRT 0.kl.) 2. kl. Bogstav-lyd hold (OBRT 1.kl.) 4. kl. VAKS Klip
Dec.	0. kl. Holddeling i læsebånd 1. kl. Holddeling i læsebånd 1. kl. Ordblinderisikotest og forældresamtaler 2. kl. Holddeling i læsebånd 3. kl. Holddeling i læsebånd 9. kl. Søger elever godkendt til prøver på særlige vilkår	Ordpatrulje og workshop for "Klubben" 1. kl. Læsesamtale (OBRT) 3. kl. Læsesamtale (Na.Test) 5. kl. Læsesamtale (Na.Test)	CO-T
Jan.	0. kl. Holddeling i læsebånd 1. kl. Holddeling i læsebånd 2. kl. Holddeling i læsebånd 3. kl. Holddeling i læsebånd	Ordpatrulje og workshop for "Klubben"	1. kl. Bogstav-lyd hold (OBRT 1.kl.) 3. kl. VAKS Rim
Feb.	0. kl. Holddeling i læsebånd 1. kl. Holddeling i læsebånd 2. kl. Holddeling i læsebånd 3. kl. Holddeling i læsebånd	Ordpatrulje og workshop for "Klubben" Fælles forældrekursus om LST	1. kl. Bogstav-lyd hold (OBRT 1.kl.) 3. kl. VAKS Rim 4. kl. VAKS Spion
Mar.	0. kl. Opfølgende sprogvurdering og forældresamtaler 0. kl. Holddeling i læsebånd 1. kl. Holddeling i læsebånd 2. kl. Holddeling i læsebånd 3. kl. Holddeling i læsebånd	Ordpatrulje og workshop for "Klubben" 0. kl. Læsesamtale (Sprogvurd.) 4. kl. Ordblindetest	1. kl. Bogstav-lyd hold (OBRT 1.kl.) 4. kl. VAKS Spion
Apr.	Alle årgange - dataindsamling	Ordpatrulje og workshop for "Klubben" 4. kl. Ordblindetest 4. kl. Læsesamtale 6. kl. Læsesamtale	0. kl. Bogstav-lyd hold (Sprogvurd.) 3. kl. VAKS Vokalalarm
Maj	0. kl. Ordblinderisikotest og forældresamtaler 1. kl. Ordblinderisikotest og forældresamtaler 8. kl. UPV	Ordpatrulje og workshop for "Klubben" 0. kl. Læsesamtale (OBRT) 1. kl. Læsesamtale (OBRT) 2. kl. DVO 2. kl. Læsesamtale (DVO+Na.test) 8. kl. Læsesamtale (Na. test+IUP)	0. kl. Bogstav-lyd hold (Sprogvurd.) 3. kl. VAKS Vokalalarm
Jun.	Alle årgange - overleveringssamtaler og overdragelse af handleplaner.	Ordpatrulje og workshop for "Klubben" 3. kl. DVO + individuel 3. kl. Læsesamtale (DVO)	CO-T

Materialer til supplerende undervisning

Østbirk Skole 18/19 - 19/20

System	Del	Indhold	Anslået uv. tid i lek.	Niveau, kan bruges FRA...
Alkalær	Læs nu løs, læsebog	Lydret læsning der starter med ord på 1-2 bogstaver og gradvist slutter med ord helt op til 9 bogstaver.		0.-1. kl. efter sprogvurdering og ordblinderisikotest
	Læs nu løs, opgavebog 1A	Koblet til læsebogen. Skrive bogstaverne, løse opgaver og farvelægge tegninger. Kap. 1-3		0.-1. kl. efter sprogvurdering og ordblinderisikotest
	Læs nu løs, opgavebog 1B	-II- kap. 4-8		0.-1. kl. efter sprogvurdering og ordblinderisikotest
	CD og sangbog	Sang til hvert bogstav. Sangteksterne indeholder lydrette ord med op til ni bogstaver. Sanglege.		0.-1. kl. efter sprogvurdering og ordblinderisikotest
	Søde ord	Lydrette ord og konsonantklynger	20 lek. inkl. massiv hjemmetræning og forældrekursus	0.-1. kl. efter sprogvurdering og ordblinderisikotest
	Drilleord	Lydfølger	20 lek. inkl. massiv hjemmetræning og forældrekursus	0.-1. kl. ordblinderisikotest
Konvohjul	Lille Marie	Bogstav-lyd	Løbende	0.-1. kl. efter sprogvurdering og ordblinderisikotest
Fingernemt	Hæfte 1+	Lydsyntese	20	0. kl. efter sprogvurdering og ordblinderisikotest
	Hæfte 1	Bogstavpræsentation	25	0.-1. kl. efter ordblinderisikotest
	Hæfte 2	Bogstavrepetition	20	1. kl. efter ordblinderisikotest
	Hæfte 3	...flere tappeøvelser	20-25	1.-2. kl. efter ordblinderisikotest
	Hæfte 4	Tappeøvelser med svære ord	20	2. kl. efter DVO
	Hæfte 5	Læse- og skriveøvelser	25	2. kl. efter DVO
	Bog til lærer og elev	På pc og iPad	10-15	2. kl. efter DVO
ORD	ORD 1	Lydrette enstavelsesord		3. kl. fx efter DVO 2. kl.
	ORD 2	Lydrette flerstavelsesord		3.-6. kl.
	ORD 3	Vokallyde		3.-6. kl.
	ORD 4	Rødder		3.-6. kl.
	ORD 5	Endelser		3.-6. kl.
VAKS	Lyd for lyd	Vokallæsning	20	3. kl. fx efter DVO 2. kl.
	Rim	Rimdele, nøgleord	20	3.-6. kl.
	Vokalalarm	Vokallyde	15	3.-6. kl.
	Klip	Morfemer	10	3.-6. kl.
	Spion	Opsamling	10	3.-6. kl.